

Bruksela, dnia 23.3.2020 r.
COM(2020) 119 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Aktualna sytuacja w zakresie braku wzajemności w dziedzinie polityki wizowej

I. WPROWADZENIE

W dniu 12 kwietnia 2016 r. Komisja przedstawiła komunikat dotyczący aktualnej sytuacji i możliwych dalszych działań w odniesieniu do braku wzajemności ze strony niektórych państw trzecich w dziedzinie polityki wizowej¹. W komunikacie tym odnotowano, że większość przypadków braku wzajemności zgłoszonych w odniesieniu do państw trzecich udało się rozwiązać przy aktywnym wsparciu ze strony Komisji². Jednocześnie jednak w komunikacie przypomniano, że jeżeli dane państwo trzecie nie zniosło obowiązku wizowego najpóźniej do dnia 12 kwietnia 2016 r., rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1289/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. zobowiązywało Komisję do przyjęcia aktu delegowanego zawieszającego na 12 miesięcy zwolnienie z obowiązku wizowego dla obywateli tego państwa trzeciego³. Rozporządzenie nakładało również wymóg, by Komisja uwzględniała konsekwencje zawieszenia zwolnienia z obowiązku wizowego w stosunkach zewnętrznych Unii i jej państw członkowskich⁴.

W komunikacie z kwietnia 2016 r. przedstawiono ocenę konsekwencji, jakie wyniknęłyby dla obywateli i przedsiębiorstw UE oraz obywateli danych państw trzecich z zawieszenia zwolnienia z obowiązku wizowego, i wezwano Parlament Europejski i Radę do dyskusji na temat najwłaściwszego sposobu postępowania. Komisja przedstawiła następnie pięć komunikatów dotyczące działań następczych: w lipcu⁵ i grudniu⁶ 2016 r., w maju⁷ i grudniu⁸ 2017 r. oraz w grudniu 2018 r.⁹ W ostatnich komunikatach w sprawie wzajemności wizowej z grudnia 2017 r. i grudnia 2018 r. Komisja przedstawiła przegląd aktualnej sytuacji i dalszych działań w odniesieniu do sytuacji braku wzajemności ze Stanami Zjednoczonymi (zgłoszonej przez Bułgarię, Chorwację, Cypr, Polskę i Rumunię), będącymi ostatnim krajem, w przypadku którego zasada ta nie została zachowana.

Ostatni komunikat przedstawiono Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych Parlamentu Europejskiego w dniu 15 stycznia 2019 r.

W niniejszym komunikacie podsumowano postępy poczynione od grudnia 2018 r. na drodze do osiągnięcia wzajemności wizowej ze Stanami Zjednoczonymi, a w szczególności

¹ COM(2016) 221 final z 12 kwietnia 2016 r.

² W 2014 r. Komisja otrzymała powiadomienia o braku wzajemności wizowej od pięciu państw członkowskich: Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Polski i Rumunii. Powiadomienia te dotyczyły Kanady, Stanów Zjednoczonych, Australii, Brunei i Japonii. Sytuację braku wzajemności wizowej z Kanadą, Australią, Brunei i Japonią rozwiązano przez osiągnięcie pełnej wzajemności w zakresie zwolnień z obowiązku wizowego.

³ Zob. art. 1 ust. 4 wspomnianego rozporządzenia. Ten sam obowiązek przewiduje obecnie art. 7 rozporządzenia (UE) 2018/1806 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 listopada 2018 r. wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (tekst jednolity), Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 39, które to rozporządzenie ujednoliciło rozporządzenie 539/2001.

⁴ Zob. obecny art. 7 rozporządzenia (UE) 2018/1806.

⁵ COM(2016) 481 final z 12 lipca 2016 r.

⁶ COM(2016) 816 final z 21 grudnia 2016 r.

⁷ COM(2017) 227 final z 2 maja 2017 r.

⁸ COM(2017) 813 final z 20 grudnia 2017 r.

⁹ COM(2018) 855 final z 19 grudnia 2018 r.

sprawozdania z postępów osiągniętych przez Polskę, która w listopadzie 2019 r. przystąpiła do programu znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych.

Komunikat ten pojawia się w czasie, gdy wiele państw wprowadziło środki związane z wizami, aby walczyć z pandemią COVID-19. Powszechne na poziomie globalnym stały się środki czasowo ograniczające podróże, które nie są niezbędne. Od dnia 13 marca 2020 r. Stany Zjednoczone nałożyły tymczasowe ograniczenia podróży na cudzoziemców, którzy byli fizycznie obecni w strefie Schengen lub którzy odwiedzili ją w ciągu ostatnich 14 dni, niezależnie od ich narodowości¹⁰. W dniu 16 marca br. ograniczenia te rozszerzono na Irlandię i Zjednoczone Królestwo¹¹. Środki te są związane z ograniczeniami wjazdu do Stanów Zjednoczonych na podstawie fizycznej obecności na danych obszarach, a nie na podstawie narodowości podróżnych, w związku z czym nie są związane z zasadą wzajemności wizowej. Unia Europejska podjęła podobne kroki w celu ograniczenia podróży, które nie są niezbędne, z krajów trzecich¹². Niniejszy komunikat należy interpretować w kontekście obecnej szybko zmieniającej się sytuacji¹³.

Okoliczności, jeśli chodzi o wdrażanie polityki wizowej na całym świecie, są wyjątkowe, Komisja nadal jednak uważa za istotne, by w niniejszym komunikacie przedstawić informacje na temat działań podjętych w okresie sprawozdawczym, zwłaszcza w 2019 r., przed wybuchem pandemii COVID-19, aby osiągnąć pełną wzajemność wizową ze Stanami Zjednoczonymi w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich. Działania te zostaną wznowione, jak tylko sytuacja się unormuje.

II. WYRARZENIA W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

1. Objęcie Polski programem znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych

Jeżeli państwo wydaje się spełniać wszystkie wymogi programu znoszenia wiz, Departament Stanu USA może je formalnie wyznaczyć do objęcia programem znoszenia wiz. Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego USA ustala następnie, czy dane państwo faktycznie spełnia wymogi, i ocenia, czy objęcie tego państwa do objęcia programem znoszenia wiz nie miałoby negatywnego wpływu na interesy Stanów Zjednoczonych, po czym sekretarz Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego może zdecydować o objęciu tego państwa programem znoszenia wiz.

W dniu 4 października 2019 r. Departament Stanu USA formalnie wyznaczył Polskę do objęcia programem znoszenia wiz. W dniu 6 listopada 2019 r. Departament Bezpieczeństwa

¹⁰ <https://www.dhs.gov/news/2020/03/11/homeland-security-acting-secretary-chad-f-wolf-s-statement-presidential-proclamation>

¹¹ <https://www.dhs.gov/news/2020/03/16/department-homeland-security-outlines-new-process-americans-returning-schengen-area>

¹² COM(2020) 115 final z 16 marca 2020 r.

¹³ Stany Zjednoczone wydały ogólne zalecenie w sprawie zdrowia dotyczące całego świata, w którym od dnia 19 marca br. wprowadzają poziom 4, będący najwyższym poziomem, i odradzają podróżowanie. W związku z tym rutynowe amerykańskie usługi wizowe na całym świecie są tymczasowo zawieszone.

Wewnętrznego USA, po poświadczeniu, że Polska spełnia niezbędne wymogi prawne¹⁴ i polityczne, objął Polskę programem znoszenia wiz. Od dnia 11 listopada 2019 r. obywatele Polski mogą ubiegać się o możliwość podróży do Stanów Zjednoczonych w celach turystycznych lub biznesowych przez okres do 90 dni bez konieczności uzyskania wizy amerykańskiej.

Komisja z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie Polski do programu znoszenia wiz, co jest wynikiem jej aktywnego zaangażowania dyplomatycznego i pełnej współpracy ze wszystkimi stronami. Podejście to miało zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia wcześniejszych przypadków braku wzajemności i okazało się skuteczne także w przypadku Stanów Zjednoczonych. Osiągnięte wyniki pokazują, że stałe zaangażowanie i kontakty dyplomatyczne pozwalają osiągnąć wymierne postępy w tym zakresie.

2. Przegląd kontaktów między UE a Stanami Zjednoczonymi oraz podejmowanych w związku z nimi działań

W okresie sprawozdawczym kontynuowano intensywną wymianę na szczeblu politycznym i technicznym między UE a Stanami Zjednoczonymi. Przy wszelkich nadarzających się okazjach Komisja nadal wzywała Stany Zjednoczone do dalszej współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi i przyspieszenia postępów na drodze do pełnej wzajemności wizowej. W sposób skoordynowany z zainteresowanymi państwami członkowskimi Komisja wielokrotnie wzywała do poczynienia przez wszystkie strony znacznych, konkretnych działań na podstawie obiektywnych kryteriów.

W tym kontekście kwestię wzajemności wizowej omawiano na wszystkich odnośnych spotkaniach urzędników z UE i Stanów Zjednoczonych, jakie miały miejsce w okresie sprawozdawczym. Odnotować należy zwłaszcza posiedzenia na wysokim szczeblu politycznym odbywające się dwa razy do roku między ministrami sprawiedliwości i spraw wewnętrznych UE–USA, które miały miejsce w Bukareszcie w maju 2019 r. i w Waszyngtonie w grudniu 2019 r. Kwestię tę omawiano również szczegółowo na szczeblu technicznym przy okazji odbywających się dwa razy do roku posiedzeń urzędników wyższego szczebla ds. wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych UE i USA, które odbyły się w Bukareszcie w lutym 2019 r., w Brukseli we wrześniu 2019 r. oraz w Rovinj w marcu 2020 r., a także spotkań trójstronnych (między Komisją, Stanami Zjednoczonymi i zainteresowanymi państwami członkowskimi), które odbyły się w Waszyngtonie w maju 2019 r. i w Brukseli w listopadzie 2019 r.

Spotkanie trójstronne w Waszyngtonie (maj 2019 r.)

Spotkanie trójstronne z udziałem kadry kierowniczej wyższego szczebla odbyło się w konstruktywnej atmosferze w Waszyngtonie w maju 2019 r. Rozmowy trójstronne odbyły

¹⁴ W przypadku Polski odsetek wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie w roku budżetowym 2019 spadł z 3,99 % do 2,76 %, co oznacza, że spadł on poniżej wymaganego zgodnie z prawem progu wynoszącego 3 %. Polska i Stany Zjednoczone podpisały w dniu 12 czerwca 2019 r. wymaganą umowę o zapobieganiu i zwalczaniu poważnej przestępczości, torując tym samym drogę do zacieśnienia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego i migracji między oboma krajami.

się po raz drugi w Waszyngtonie, na zaproszenie strony amerykańskiej. Strona unijna z zadowoleniem przyjęła ten gest, ponieważ umożliwiło to dalsze kontakty z wieloma partnerami amerykańskimi i innymi kluczowymi partnerami. Komisja wyjaśniła polityczny kontekst zbliżających się wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz pilną potrzebę poczynienia dalszych postępów. Tematem spotkania były wymogi techniczne programu znoszenia wiz oraz polityczne znaczenie osiągnięcia pełnej wzajemności wizowej.

W myśl zobowiązań do zapewnienia zainteresowanym państwom członkowskim bardziej konkretnych wytycznych, Stany Zjednoczone przedstawiły szczegółowy kwestionariusz (opracowany przez Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego)¹⁵ w celu bardziej przejrzystego zestawienia technicznych wymogów bezpieczeństwa programu znoszenia wiz. W porównaniu z matrycą samooceny, którą w 2018 r. przekazano zainteresowanym państwom członkowskim, aby mogły śledzić spełnienie podstawowych wymogów programu znoszenia wiz, kwestionariusz zawiera znacznie bardziej szczegółowy przegląd tych wymogów. Uznając, że kwestionariusz zapewnia większą przejrzystość i jasność wszystkich aspektów w zakresie wymogów bezpieczeństwa programu znoszenia wiz, uzgodniono, że zainteresowane państwa członkowskie udzielą w uzgodnionym terminie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu. W następnej kolejności Stany Zjednoczone oceniłyby te odpowiedzi i określiły ewentualne obszary, w których konieczne są dalsze działania do spełnienia wymogów programu znoszenia wiz. Podczas kolejnego spotkania trójstronnego, zaplanowanego na listopad 2019 r., kontynuowano by dyskusję na temat działań, jakie należy podjąć w tych obszarach.

Uczestnicy spotkania trójstronnego przyznali, że w kwestionariuszu nie ma mowy o odsetku wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie, mimo że w przypadku większości zainteresowanych państw członkowskich jest to jedna z głównych przeszkód prawnych dla przystąpienia do programu znoszenia wiz. Stany Zjednoczone wyjaśniły, że ich dialog z zainteresowanymi państwami członkowskimi odbywa się za pośrednictwem sekcji konsularnych ambasad Stanów Zjednoczonych w stolicach tych państw. Działy konsularne współpracują z miejscowymi władzami na rzecz obniżenia odsetka wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie, przy jednoczesnej ochronie niezależności urzędników konsularnych Stanów Zjednoczonych przy wykonywaniu obowiązków w zakresie podejmowania decyzji w sprawach wniosków wizowych. Uznając trwającą współpracę konsularną oraz potrzebę ochrony niezależności decyzji w sprawach wniosków wizowych pracowników konsularnych Stanów Zjednoczonych, Komisja i zainteresowane państwa członkowskie ponownie wezwały Stany Zjednoczone do przedstawienia szczegółowego zestawienia w ramach odsetka wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie. Zestawienie takie – wraz z danymi dotyczącymi poszczególnych lokalizacji lub tendencji w konsulatach, w których odsetek wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie jest szczególnie wysoki – pomogłoby państwom członkowskim lepiej ukierunkować kampanie informacyjne, co pozwoliłoby jeszcze bardziej obniżyć ten odsetek.

¹⁵ Kwestionariusz będzie również narzędziem wykorzystywanym do monitorowania stałego spełniania wymogów programu znoszenia wiz przez *wszystkie* państwa objęte obecnie tym programem. Udział w programie znoszenia wiz jest poddawany regularnym przeglądom przez Stany Zjednoczone, a objęte programem państwa muszą stale spełniać jego wymogi.

Odbył się szereg spotkań pobocznych z udziałem różnych zainteresowanych stron, w tym z pracownikami Kongresu, w celu zwiększenia świadomości na temat kwestii wzajemności wizowej, w odniesieniu do środków podejmowanych przez UE w celu wzmocnienia granic zewnętrznych i bezpieczeństwa wewnętrznego UE. Jak wyjaśnili partnerzy ze Stanów Zjednoczonych, kraj ten postrzega program znoszenia wiz nie tylko jako program ułatwiający podróż, ale również jako program ochrony. Strona UE zwróciła uwagę na korzyści w zakresie bezpieczeństwa dla Stanów Zjednoczonych wynikające z rozszerzenia programu znoszenia wiz na wszystkie państwa członkowskie.

Posiedzenie ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych UE–USA w Bukareszcie (czerwiec 2019 r.)

Na posiedzeniu ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych UE–USA, które odbyło się w Bukareszcie w dniu 19 czerwca 2019 r., zarówno prezydencja rumuńska w Radzie UE, jak i Komisja ponownie podkreśliły pilną potrzebę rozszerzenia programu znoszenia wiz na wszystkie państwa członkowskie. Na posiedzeniu uznano poczynione postępy, odnotowano proces uzgodniony na spotkaniu trójstronnym w maju 2019 r. i zatwierdzono kierunek przyszłych działań polegających na tym, że ocena przez Stany Zjednoczone odpowiedzi państw członkowskich na pytania zawarte w kwestionariuszu Stanów Zjednoczonych byłaby podstawą przyszłych dyskusji i służyła podjęciu konkretnych działań. Obie strony zobowiązały się do pracy w oparciu o te postanowienia i do sporządzenia sprawozdania z poczynionych postępów na użytek szczebla politycznego.

Uznano również, że liczne wymogi programu znoszenia wiz wchodzą w zakres współpracy dwustronnej między Stanami Zjednoczonymi a poszczególnymi państwami członkowskimi. Prace będą zatem kontynuowane równolegle – na szczeblu dwustronnym i w ramach spotkań trójstronnych z udziałem Komisji.

We wspólnym oświadczeniu¹⁶ wydanym po posiedzeniu ministrów stwierdzono, że UE i Stany Zjednoczone zgadzają się co do znaczenia dalszego postępu na drodze do wzajemnego ruchu bezwizowego w oparciu o ich odnośne ramy prawne. Z zadowoleniem przyjęto również postępy państw członkowskich w spełnianiu wymogów programu znoszenia wiz, co umożliwi ich uwzględnienie do objęcia programem.

Spotkanie trójstronne w Brukseli (listopad 2019 r.)

Spotkanie trójstronne, które odbyło się dnia 13 listopada 2019 r. w Brukseli, było okazją do złożenia sprawozdania na temat objęcia Polski programem znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych. Przedstawiciele Polski poproszono o podzielenie się doświadczeniami z pozostałymi zainteresowanymi państwami członkowskimi na temat skutecznego podejścia do spełnienia wymogów programu znoszenia wiz.

Zarówno Stany Zjednoczone, jak i Komisja zobowiązały się kontynuować prace z pozostałymi czterema zainteresowanymi państwami członkowskimi. Dyskusje koncentrowały się na planach prac dostosowanych do potrzeb czterech zainteresowanych państw członkowskich, dostarczonych przez władze Stanów Zjednoczonych,

¹⁶ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2019/06/19/joint-eu-u-s-statement-following-the-eu-u-s-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/>

przygotowanych na podstawie odpowiednich odpowiedzi krajowych na szczegółowe pytania zawarte w kwestionariuszu. Plany prac przewidują działania na rzecz osiągnięcia zgodności z wymogami bezpieczeństwa programu znoszenia wiz. Wszystkie cztery zainteresowane państwa członkowskie i Komisja z zadowoleniem przyjęły sporządzenie planów prac, uznając, że sprzyjają one przejrzystości procesu. Państwa członkowskie wyraziły ponadto życzenie, aby działania opatrzyć terminami. Wszystkie cztery zainteresowane państwa członkowskie zobowiązały się pracować na podstawie planów prac, przekazywać Stanom Zjednoczonym dalsze uwagi i rozpocząć stały dialog na temat działań proponowanych w odpowiednich planach prac. Komisja zasugerowała, że następne spotkanie trójstronne powinno być okazją do podsumowania postępów.

Posiedzenie ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych UE–USA w Waszyngtonie (grudzień 2019 r.)

Na posiedzeniu ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych UE–USA, które odbyło się w Waszyngtonie w dniu 11 grudnia 2019 r., zarówno prezydencja fińska w Radzie UE, jak i Komisja ponownie podkreśliły znaczenie osiągnięcia pełnej wzajemności wizowej ze Stanami Zjednoczonymi. Z zadowoleniem przyjęto znaczny postęp, jakim jest objęcie Polski programem znoszenia wiz, podkreślono przy tym jednak, że zapewnienie zniesienia wiz dla czterech pozostałych państw członkowskich pozostaje priorytetem.

Uznano, że zindywidualizowane plany prac opracowane przez Stany Zjednoczone na potrzeby czterech zainteresowanych państw członkowskich były dobrym sposobem na osiągnięcie postępów, ponieważ zapewniają bardzo potrzebną jasność i konkretne wytyczne na drodze do osiągnięcia zgodności z wymogami bezpieczeństwa programu znoszenia wiz.

Następne posiedzenie trójstronne, które ma odbyć się wiosną 2020 r.¹⁷, będzie stanowiło okazję do ponownego przeanalizowania postępów poczynionych w zakresie planów prac przez każde z czterech pozostałych państw członkowskich. Kwestia ta zostanie ponownie przeanalizowana, celem monitorowania postępów, na następnym posiedzeniu ministrów w Chorwacji w maju 2020 r.

We wspólnym oświadczeniu¹⁸ wydanym po posiedzeniu ministrów Unia Europejska i Stany Zjednoczone z zadowoleniem przyjęły objęcie Polski programem znoszenia wiz, przypominając, że podkreśla to przydatność procesu trójstronnego, i zachęcające postępy poczynione przez cztery pozostałe państwa członkowskie w zakresie ich odnośnych ram prawnych na drodze do wzajemnego ruchu bezwizowego. Obie strony zobowiązały się do dalszej współpracy, w odpowiednich ramach, aby wspierać pozostałe cztery państwa członkowskie w ich wysiłkach na rzecz objęcia programem znoszenia wiz.

3. Program znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych — wymogi i sytuacja

W tej części komunikatu przedstawiono sytuację dotyczącą najistotniejszych wymogów programu znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych i przedstawiono postępy poczynione przez

¹⁷ Zaplanowane wstępnie, z uwagi na wyjątkową sytuację w związku z pandemią COVID-19.

¹⁸ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/11/joint-eu-us-statement-following-the-eu-us-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/>

zainteresowane państwa członkowskie w okresie sprawozdawczym na drodze do spełnienia wymogów tego programu.

Odsetek wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie

Zgodnie z ustawodawstwem Stanów Zjednoczonych, jak określono w ustawie o imigracji i obywatelstwie Stanów Zjednoczonych, w odniesieniu do krajów ubiegających się o objęcie programem znoszenia wiz, odsetek wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie w przypadku wiz nieimigracyjnych powinien wynosić poniżej 3 % rocznie lub średnio poniżej 2 % w okresie dwóch lat. Zgodnie z danymi statystycznymi dotyczącymi wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie za rok budżetowy 2019, w przypadku trzech z wspomnianych czterech państw członkowskich odsetek wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie utrzymuje się powyżej wymaganego progu 3 % (Bułgaria – 9,75 %, Chorwacja – 4,02 % i Rumunia – 9,11 %). Można jednak zauważyć ogólny postęp, przy ogólnej tendencji spadkowej zaobserwowanej w ostatnich latach.

W Chorwacji odnotowano wyraźny spadek odsetka decyzji odmownych z 5,92 % w 2018 r. do 4,02 % w 2019 r., co zbliżyło go tym samym do wymaganego zgodnie z prawem progu wynoszącego 3 %.

Bułgaria odnotowała w ostatnich latach stały spadek odsetka wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie, a jego liczba spadła z 17,3 % w 2015 r., do 16,9 % w 2016 r., 14,97 % w 2017 r., 11,32 % w 2018 r. i 9,75 % w 2019 r. Rumunia również odnotowała spadek: z 11,76 % w 2017 r. do 10,44 % w 2018 r. i 9,11 % w 2019 r. Tym samym zarówno Bułgaria, jak i Rumunia po raz pierwszy zeszły poniżej wartości 10 %. Cypr utrzymał się na poziomie poniżej progu 3 %, przy odsetku wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie wynoszącym 2,78 %¹⁹.

Na koniec roku budżetowego Stany Zjednoczone publikują odsetek wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie dla wszystkich krajów na całym świecie²⁰. Odsetek wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie w odniesieniu do wiz nieimigracyjnych w przypadku państw objętych ruchem bezwizowym do Stanów Zjednoczonych nie jest jednak porównywalnym wskaźnikiem. W przypadku państw, które są już objęte programem znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych, wymóg wizowy ma zastosowanie wyłącznie do podróży, którzy nie kwalifikują się do składania wniosku za pomocą elektronicznego systemu zezwolenia na wjazd (ESTA).

Wymogi bezpieczeństwa programu znoszenia wiz

Jak zauważono wcześniej, oprócz podpisania umowy o zapobieganiu i zwalczaniu poważnej przestępczości, ukierunkowane ulepszenia wprowadzone w 2017 r. przez Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego Stanów Zjednoczonych wprowadziły obowiązek pełnego wdrożenia tej umowy w odniesieniu do państwa, które ma zostać wzięte pod uwagę do objęcia programem znoszenia wiz. Wszystkie zainteresowane państwa członkowskie

¹⁹ Chociaż Cypr spełnia już warunek dotyczący odsetka wniosków wizowych rozpatrywanych odmownie poniżej 3 %, Stany Zjednoczone zasygnalizowały, że biorąc pod uwagę całościowy obraz sytuacji i podział wyspy, kraj ten pozostaje szczególnym wyzwaniem.

²⁰ Dostępne na stronie internetowej Departamentu Stanu USA: <https://travel.state.gov/content/dam/visas/Statistics/Non-Immigrant-Statistics/RefusalRates/FY18.pdf>

poczyniły postępy w pracach nad spełnieniem tego kryterium. Bułgaria, Chorwacja, Cypr i Rumunia podpisały już i ratyfikowały tę umowę ze Stanami Zjednoczonymi i kontynuowały prace na rzecz jej pełnego wdrożenia²¹.

W następstwie politycznego zatwierdzenia dalszych działań na posiedzeniu ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w czerwcu 2019 r. kontynuowano prace nad wymogami bezpieczeństwa na podstawie kwestionariusza Stanów Zjednoczonych (zob. sekcja II.2) i planów prac dostosowanych do indywidualnych potrzeb każdego z zainteresowanych państw członkowskich. Następne spotkanie trójstronne, zaplanowane na wiosnę 2020 r. (o ile okoliczności na to pozwolą), poświęcone będzie tematowi postępów w działaniach określonych w planach prac. W razie potrzeby Komisja będzie nadal koordynować i wspierać ten proces w ścisłej współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi.

Ogólnie rzecz biorąc, fakt, że jedno z państw członkowskich zostało niedawno objęte amerykańskim programem znoszenia wiz, oraz trwający obecnie ukierunkowany na wyniki proces w odniesieniu do pozostałych państw członkowskich pokazują, że dla wszystkich czterech zainteresowanych państw członkowskich istnieje konkretna perspektywa dalszego osiągania postępów w oparciu o obiektywne wymogi. Spośród czterech państw członkowskich niektóre wydają się bliższe spełnienia tych wymogów oraz możliwości uczestnictwa w programie znoszenia wiz, jednak dla wszystkich tych państw istnieją konkretne perspektywy osiągnięcia postępów w tym zakresie, niezależnie od obecnej wyjątkowej sytuacji związanej z pandemią COVID-19.

III. KOLEJNE KROKI I PODSUMOWANIE

Komisja ponownie wyraża zamiar aktywnego wspierania czterech zainteresowanych państw członkowskich i ścisłej współpracy z nimi, aby pomóc im spełnić wymogi dotyczące udziału w programie znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych. Chociaż większość wymogów wchodzi w zakres dwustronnej współpracy między Stanami Zjednoczonymi a danym państwem członkowskim, wzajemność wizowa jest podstawową zasadą polityki wizowej UE, która uzasadnia stały udział i zaangażowanie Komisji.

Po ich wznowieniu przysze kontakty na wszystkich szczeblach, w tym kontakty o charakterze technicznym i politycznym, zarówno w formie trójstronnej, jak i dwustronnej, zapewnią możliwości utrzymania tempa działań. Następne spotkanie trójstronne, zaplanowane na wiosnę 2020 r. (o ile okoliczności na to pozwolą), powinno kontynuować prace techniczne oparte na planach roboczych przedstawionych każdemu z pozostałych czterech państw członkowskich przez Stany Zjednoczone, i umożliwić państwom członkowskim realizację wymogów bezpieczeństwa programu znoszenia wiz.

Następne posiedzenie ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych UE–USA, planowane na maj 2020 r. (o ile okoliczności na to pozwolą), będzie okazją do oceny

²¹ W dniu 12 czerwca 2019 r. Polska i Stany Zjednoczone podpisały wymaganą umowę o zapobieganiu i zwalczaniu poważnej przestępczości oraz skutecznie pracowały na rzecz jej pełnego wdrożenia.

postępów poczynionych na szczeblu politycznym. Komisja pozostaje zaangażowana w osiągnięcie pełnej wzajemności wizowej dla wszystkich państw członkowskich i jest to dla niej kwestia priorytetowa.

Gdy tylko ustąpi wyjątkowa sytuacja związana z pandemią COVID-19, Komisja będzie kontynuować współpracę ze Stanami Zjednoczonymi i z zainteresowanymi państwami członkowskimi w celu przyspieszenia postępów na drodze do pełnej wzajemności wizowej. W obecnym stanie rzeczy, a z szczególności w świetle objęcia Polski programem znoszenia wiz Stanów Zjednoczonych oraz stałych postępów czynionych przez pozostałe zainteresowane państwa członkowskie, Komisja podtrzymuje swoje stanowisko, że współpraca i wspólne działania dyplomatyczne, gdzie Komisja ściśle koordynuje swoje wysiłki z państwami członkowskimi, są najodpowiedniejszym sposobem działania.

W związku z tym Komisja uważa obecnie, że przyjęcie aktu delegowanego tymczasowo zawieszającego zwolnienie z obowiązku wizowego w stosunku do obywateli Stanów Zjednoczonych przyniosłoby w tym momencie skutki odwrotne do zamierzonych i nie służyłoby osiągnięciu celu, jakim jest ruch bezwizowy dla wszystkich obywateli UE.

W tym kontekście kluczowe znaczenie ma to, by w tej ważnej kwestii UE nadal mówiła jednym głosem. Komisja będzie nadal ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą w celu osiągnięcia pełnej wzajemności wizowej i będzie informować Parlament Europejski i Radę o dalszym rozwoju sytuacji.